03.01.2020 № 12 /ІПК/26-15-04-04-11

Податкова консультація

Головне управління ДПС у м. Києві розглянуло звернення Громадської організації про надання індивідуальної податкової консультації щодо відповідності вимогам для перебування в статусі неприбуткової організації громадської організації у разі використання такою організацією коштів, що надійшли як благодійні внески, на придбання облігацій внутрішньої державної позики, та керуючись ст. 52 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI, із змінами і доповненнями (далі – Кодекс), в межах своїх повноважень повідомляє.

Відповідно до п.п. 14.1.121 п. 14.1 ст. 14 Кодексу неприбуткові підприємства, установи та організації – це неприбуткові підприємства, установи та організації, які не є платниками податку на прибуток підприємств відповідно до п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

Згідно з п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу неприбутковим підприємством, установою та організацією для цілей оподаткування податком на прибуток підприємств є підприємство, установа та організація (далі - неприбуткова організація), що одночасно відповідає таким вимогам:

утворена та зареєстрована в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) містять заборону розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників у розумінні Цивільного кодексу України), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб. Для цілей цього абзацу не вважається розподілом отриманих доходів (прибутків) фінансування видатків, визначених п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу;

установчі документи якої (або установчі документи організації вищого рівня, на підставі яких діє неприбуткова організація відповідно до закону) передбачають передачу активів одній або кільком неприбутковим організаціям відповідного виду, іншим юридичним особам, що здійснюють недержавне пенсійне забезпечення відповідно до закону (для недержавних пенсійних фондів), або зарахування до доходу бюджету у разі припинення юридичної особи (у результаті її ліквідації, злиття, поділу, приєднання або перетворення). Положення цього абзацу не поширюється на об'єднання та асоціації об'єднань співвласників багатоквартирних будинків;

внесена контролюючим органом до Реєстру неприбуткових установ та організацій (далі – Реєстр).

Положення абзаців третього і четвертого п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу щодо вимог наявності установчих документів не поширюються на бюджетні установи.

Доходи (прибутки) неприбуткової організації використовуються виключно для фінансування видатків на утримання такої неприбуткової організації, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (абзац перший п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

До неприбуткових організацій, що відповідають вимогам п. 133.4 ст. 133 Кодексу і не є платниками податку, можуть бути віднесені, зокрема, громадські об'єднання (п.п. 133.4.6 п. 133.4 ст. 133 Кодексу).

Правові та організаційні засади реалізації права на свободу об'єднання, порядок утворення, реєстрації, діяльності та припинення громадських об'єднань, визначаються Законом України від 22 березня 2012 року № 4572-VI «Про громадські об'єднання» (далі – Закон № 4572).

Статтею 1 Закону № 4572 визначено, що Громадське об'єднання - це добровільне об'єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних, та інших інтересів.

Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Одним із принципів діяльності громадських об'єднань є відсутність майнового інтересу, яка передбачає, що члени (учасники) громадського об'єднання не мають права на частку майна громадського об'єднання та не відповідають за його зобов'язаннями. Доходи або майно (активи) громадського об'єднання не підлягають розподілу між його членами (учасниками) і не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого члена (учасника) громадського об'єднання, його посадових осіб (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи) (п. 6 ст. 3 Закону № 4572).

Відповідно до п. 1 ст. 24 Закону № 4572 Громадське об'єднання зі статусом юридичної особи для виконання своєї статутної мети (цілей) має право володіти, користуватися і розпоряджатися коштами та іншим майном, яке відповідно до закону передане такому громадському об'єднанню його членами (учасниками) або державою, набуте як членські внески, пожертвуване громадянами, підприємствами, установами та організаціями, набуте в результаті підприємницької діяльності такого об'єднання, підприємницької діяльності створених ним юридичних осіб (товариств, підприємств), а також майном, придбаним за рахунок власних коштів, тимчасово наданим у користування (крім розпорядження) чи на інших підставах, не заборонених законом.

Громадське об'єднання свою діяльність здійснює на підставі установчих документів, зокрема, Статуту.

Згідно з інформацією, наданою Громадською організацією в зверненнях, п. 2.1 Статуту зазначено, що основною метою діяльності Громадської організації є задоволення та захист соціальних, економічних та інших спільних інтересів її членів шляхом розробки й просування суспільно-політичних та економічних концепцій демократичної, правової держави.

Обов'язковими умовами для неприбуткових організацій є використання своїх доходів (прибутків) виключно на фінансування видатків на своє утримання, реалізації мети (цілей, завдань) та напрямів діяльності, визначених її установчими документами (п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу), а також заборона розподілу отриманих доходів (прибутків) або їх частини серед засновників (учасників), членів такої організації, працівників (крім оплати їхньої праці, нарахування єдиного соціального внеску), членів органів управління та інших пов'язаних з ними осіб (п.п. 133.4.1 п. 133.4 ст. 133 Кодексу)

Отже, використання неприбутковими організаціями доходів (прибутків) або їх частини на фінансування напрямів діяльності, які не визначено установчими документами та які не є фінансуванням видатків, визначених п.п. 133.4.2 п. 133.4 ст. 133 Кодексу, є порушенням вимог п. 133.4 ст. 133 Кодексу щодо перебування у статусі неприбуткової організації.

Наслідки недотримання неприбутковою організацією вимог, визначених п. 133.4 ст. 133 Кодексу, та підстави для виключення неприбуткової організації з Реєстру неприбуткових установ та організацій встановлено підпунктами 133.4.3 та 133.4.4 п. 133.4 ст. 133 Кодексу.

Відповідно до п.п. 133.4.3 п. 133.4 ст. 133 Кодексу у разі недотримання неприбутковою організацією вимог, визначених цим пунктом, така неприбуткова організація зобов'язана подати у строк, визначений для місячного податкового (звітного) періоду, звіт про використання доходів (прибутків) неприбуткової організації за період з початку року (або з початку визнання організації неприбутковою в установленому порядку, якщо таке визнання відбулося пізніше) по останній день місяця, в якому вчинено таке порушення, та зазначити і сплатити суму самостійно нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток. Податкове зобов'язання розраховується виходячи із суми операції (операцій) нецільового використання активів. Така неприбуткова організація виключається контролюючим органом з Реєстру неприбуткових установ та організацій та вважається платником податку на прибуток для цілей оподаткування з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення.

За період з першого дня місяця, наступного за місяцем, у якому вчинено таке порушення, по 31 грудня податкового (звітного) року така неприбуткова організація зобов'язана щокварталу подавати до контролюючого органу податкову декларацію з податку на прибуток (з наростаючим підсумком), сплачувати податок у строк, визначений для квартального періоду та подавати фінансову звітність у порядку, встановленому для платників податку на прибуток.

З наступного податкового (звітного) року така неприбуткова організація подає податкову декларацію з податку на прибуток і фінансову звітність та сплачує податок на прибуток у порядку, встановленому розділом III Кодексу для платників податку на прибуток.

Відповідно до п. 52.2 ст. 52 Кодексу індивідуальна податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.